

Svar på skriftligt spörsmål SSS 65/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om likabehandling av barn inom småbarnspedagogiken

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 65/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen /sd:

Hur ämnar ministern se till att man sörjer för jämlikheten för barn med funktionsnedsättning och barn i behov av särskilt stöd inom småbarnspedagogiken i förhållande till andra barn i samma ålder och att man ingriper i diskriminering av dessa barn på alla håll i Finland,

hur ämnar ministern i fortsättningen följa och övervaka att det inom kommunernas småbarnspedagogik och vid privata daghem på korrekt sätt har utarbetats en jämställdhetsplan som även följs,

hur ämnar ministern se till att alla barn inom småbarnspedagogiken garanteras likvärdiga möjligheter till motion och delaktighet oberoende av barnets skada, sjukdom eller annan egenskap,

hur ämnar ministern säkerställa och övervaka att det inom småbarnspedagogiken finns tillräckligt med personal för att genomföra en högklassig småbarnspedagogik som beaktar barnets bästa, förebygger problem och diskriminering och betonar familjernas välfärd och

vad kan ministern göra för att kunskap om jämlikhet och jämställdhet ska bli en del av yrkesfärdigheterna hos ledningen och alla anställda inom småbarnspedagogiken?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Ordnandet av småbarnspedagogik styrs bland annat av grundlagen (731/1999), lagen om småbarnspedagogik (36/1973) samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna, flera författningar inom socialvården och diskrimineringslagen (1325/2014). Det finns också många internationella avtal som innehåller skyldigheter som berör småbarnspedagogiken, varav de viktigaste är FN:s konvention om barnets rättigheter samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Småbarnspedagogiken styrs också av grunderna för planen för småbarnspedagogik som bör beaktas som skyldigheter. De lokala planer som utarbetats på basis av dessa grunder ska tas i bruk från den 1 augusti 2017.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 65/2017 rd

Enligt 6 § i grundlagen är alla lika inför lagen och ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Barn skall bemötas som jämlika individer och de skall ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva.

Konventionen om barnets rättigheter betonar jämlikhet för barn med funktionsnedsättning. Enligt artikel 23 punkt 1 erkänner konventionsstaterna att ett barn med fysiskt eller psykiskt handikapp bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar självförtroende och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället. Enligt 5 § 1 mom. i diskrimineringslagen ska myndigheterna bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet och vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

Enligt 2 a § i lagen om småbarnspedagogik är syftet med småbarnspedagogiken bland annat att hos varje barn främja en helhetsmässig uppväxt, utveckling, hälsa och ett helhetsmässigt välbefinnande i enlighet med barnets ålder och utveckling samt att erbjuda alla barn likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogik och att identifiera barnets individuella behov av stöd. I 7 a § i lagen föreskrivs om den individuella planen för småbarnspedagogik som ska göras upp för barnet och om att barnets behov av stöd, stödåtgärder och hur de ska genomföras ska skrivas in i planen. Genomförandet av dessa bestämmelser styrs noggrannare i grunderna för planen för småbarnspedagogik, vars ibruktagande stöds i omfattande utsträckning inom olika utbildningar som tillhandahålls av Utbildningsstyrelsen och regionförvaltningsverken. På Utbildningsstyrelsens webbplats finns också stödmaterial för att utarbeta ett grunddokument. Utbildningsstyrelsens utvecklingsnätverk för småbarnspedagogik Loisto stöder ibruktagandet av grunddokumentet. Småbarnspedagogiken har fått 3,7 miljoner euro för projekt för utveckling av den pedagogiska verksamhetskulturen som genomförs 2016–2017. Utbildningsstyrelsen delat ut denna summa i form av statsunderstöd till närmare 90 projekt på olika håll i landet.

Vad gäller behörigheten hos personal inom småbarnspedagogik tillämpas lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005) såsom den löd den 1 januari 2013. I 5 § i lagen om småbarnspedagogik föreskrivs om antalet anställda inom småbarnspedagogiken. Utförligare bestämmelser om personaldimensioneringen finns i förordning 239/1973. För att utveckla pedagogiken inom småbarnspedagogiken och trygga tillgången till universitetsutbildade barnträdgårdslärare antogs år 2016 120 extra studerande till universitetens utbildning för barnträdgårdslärare och specialbarnträdgårdslärare. Under universitetens avtalsperiod 2017–2020 utökas utbildningen med närmare 600 nybörjarplatser för barnträdgårdslärare och med närmare 200 nybörjarplatser för specialbarnträdgårdslärare. Detta innebär att antalet platser ökar med nästan en tredjedel.

Kännedom om lagstiftning som berör småbarnspedagogiken och om grunderna för planen för småbarnspedagogik bör ingå i grundutbildningen för anställda inom småbarnspedagogiken. Högskolorna ansvarar för innehållet i den utbildning de tillhandahåller. Innehållet i den yrkesinriktade utbildningen på andra stadiet styrs genom de grunddokument som Utbildningsstyrelsen utarbetat.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 65/2017 rd

Den som ordnar småbarnspedagogik har i uppgift att se till att personalen är tillräcklig, behörig och har fått den kompletterande utbildning som behövs. Enligt 27 § i lagen om småbarnspedagogik ska kommunen se till att personalen inom småbarnspedagogiken, beroende på grundutbildningens längd, hur krävande arbetet är och befattningsbeskrivningen, i tillräcklig utsträckning deltar i den kompletterande utbildning som ordnas för den.

Inom det lärarutbildningsforum jag inrättat som en del av spetsprojekt 1 för kunskap och utbildning har beretts strategiska riktlinjer för utvecklingsprogrammet för lärarutbildningen, och dessa gäller även barnträdgårdslärare. Undervisnings- och kulturministeriet har lediganslagit ett specialunderstöd (15 miljoner euro) för högskolor för projekt för utveckling av lärarutbildningen som syftar till att inleda genomförandet av utvecklingsprogrammet för lärarutbildningen och främja genomförandet av målen i programmet. Ansökningstiden löpte ut den 28 februari 2017. Alla universitet och yrkeshögskolor som tillhandahåller lärarutbildning deltog i ansökan om anslag. Temana för ansökan täcker också småbarnspedagogiken. Lärarutbildningsforumet kommer med hjälp av understödet att följa, bedöma och stöda de utvecklingsprojekt som startas.

Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt tre utredningspersoner för att skapa en vägkarta för utvecklingen av småbarnspedagogiken. Vägkartan bereds ur tre perspektiv; ökning av deltagandet, småbarnspedagogikens ekonomiska och samhälleliga verkningar samt kompetens som behövs inom småbarnspedagogiken, utvecklingsbehov inom utbildningen och daghemmets personalstruktur. Utredningspersonerna ska framföra ett förslag på vilken kunskap som behövs i undervisnings-, fostrings-, vård- och ledningsuppgifter inom småbarnspedagogiken och hur utbildningarna inom området för småbarnspedagogik (grundutbildning och kompletterande utbildning) bör förnyas för att man ska kunna uppnå och trygga den kunskap som behövs. Utredningspersonerna framför sitt förslag till nödvändiga åtgärder samt tidtabellen för genomförandet av dessa före den 2 juni 2017.

Enligt 8 § i lagen om småbarnspedagogik hör den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av småbarnspedagogiken till undervisnings- och kulturministeriets uppgifter. Regionförvaltningsverket ansvarar för planeringen, styrningen och övervakningen av småbarnspedagogiken inom sina verksamhetsområden. Ansvaret för att ordna småbarnspedagogik ligger i första hand på kommunens ansvar. Kommunen ska i enlighet med 11 § i lagen om småbarnspedagogik se till att det finns tillgång till småbarnspedagogik som anordnas eller övervakas av kommunen i den omfattning och i sådan form som behovet inom kommunen förutsätter. Vid planeringen och anordnandet av småbarnspedagogik ska barnets bästa beaktas. Undervisnings- och kulturministeriet utvecklar för närvarande lagen om småbarnspedagogik. Ett centralt element i utvecklandet är barnets trygghet.

Helsingfors 11.4.2017

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen